

Τράπεζα θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13703

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ιστορικές πληροφορίες:

(μονάδες 5)**1. Το «αλληλέγγυον» ήταν νόμος που:**

- α. ευνοούσε τους δούλους.
- β. ευνοούσε τους δυνατούς.
- γ. στρεφόταν εναντίον των δυνατών.
- δ. αφορούσε αποκλειστικά τους στρατιώτες.

2. Ιδρυτής της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους ήταν:

- α. ο Όθων Α΄.
- β. ο Όθων Β΄.
- γ. ο Κάρολος ο Μέγας.
- δ. ο Πιπίνος.

3. Ένα από τα μέσα άσκησης της βυζαντινής διπλωματίας ήταν:

- α. η παροχή δανείων σε ξένους ηγεμόνες.
- β. ο εκχριστιανισμός άλλων λαών.
- γ. η αιχμαλωσία ξένων ηγεμόνων.
- δ. η υποκίνηση κινημάτων στο εσωτερικό των άλλων κρατών.

4. Αρχικός προορισμός της Δ΄ Σταυροφορίας ήταν:

- α. η Κωνσταντινούπολη.
- β. η Ιερουσαλήμ.
- γ. η Βενετία.
- δ. η Αίγυπτος ή η Συρία.

5. Ομάδα Διαφωτιστών με επικεφαλής τον Ντιντερό εξέδωσε:

- α. το «Κοινωνικό Συμβόλαιο».
- β. την «Εγκυκλοπαίδεια».
- γ. το «Πνεύμα των Νόμων».
- δ. τον «Αιμίλιο».

Απάντηση: 1-γ, 2-α, 3-β, 4-δ, 5-β

(2) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

1. Πρώτο Σχίσμα
2. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου
3. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς
4. Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας
5. Διανομή της Ρωμανίας

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Στέψη του Καρλομάγνου (800), 2. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών (1054), 3. Μάχη της Άγκυρας (1402), 4. Εφεύρεση της τυπογραφίας (1450), 5. Σύνοδος του Τρέντο (1545-1563).

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *φεουδάρχης, Ισλάμ, караβέλα.*

(μονάδες 5+5+5=15)

Φεουδάρχης: φεουδάρχες ονομάζονταν οι κάτοχοι μεγάλων εκτάσεων γης. Πήραν το όνομά τους από το φέουδο, τη γη που παραχωρούσαν ιεραρχικά ανώτεροι άρχοντες στους ενοούμενους υποτελείς τους. Για την παραχώρηση αυτή οι άρχοντες απαιτούσαν ως αντάλλαγμα πίστη, υποτέλεια και διάφορες υπηρεσίες, ενώ οι ίδιοι ανέλαβαν την υποχρέωση να τούς παρέχουν προστασία και κάθε είδους βοήθεια.

Ισλάμ: Το Ισλάμ είναι η θρησκεία που ίδρυσε ο Μωάμεθ. Το Ισλάμ έχει πολλά δάνεια στοιχεία από τη Χριστιανική και την Ιουδαϊκή θρησκεία. Οι πιστοί της νέας θρησκείας ονομάστηκαν μουσουλμάνοι. Ιερό βιβλίο των μουσουλμάνων είναι το Κοράνιο. Για τους μουσουλμάνους ιδιαίτερη σημασία είχε ο **ιερός πόλεμος** (τζιχάντ), δηλαδή η υποχρέωση των πιστών να διαδώσουν με το σπαθί τη θρησκεία τους στους «απίστους». Οι μάρτυρες της πίστης εξασφάλιζαν την είσοδό τους στον Παράδεισο. Η πίστη αυτή των μουσουλμάνων υπήρξε σημαντικός παράγοντας της ραγδαίας εξάπλωσης του Ισλάμ. Το Κοράνιο, όμως, δεν καθορίζει μόνο τη θρησκευτική συμπεριφορά των πιστών, αλλά και τα καθήκοντα και τους νόμους που πρέπει να τηρούνται από τους πολίτες, τους υπαλλήλους και τους κυβερνώντες. Η θρησκευτική κοινότητα ταυτίζεται με το κράτος (**θεοκρατικό**

κράτος). Όποιος παραβιάζει τους ιερούς κανόνες δικάζεται από τον Μουφτή ή τον Καδή (δικαστή) βάσει του Κορανίου. Η θρησκευτική δικαιοσύνη δεν διαχωρίζεται από την κοσμική. Ο ανώτατος άρχοντας είναι ταυτόχρονα θρησκευτικός και κοσμικός ηγέτης.

(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 17 του σχολικού βιβλίου)

Καραβέλα: Η караβέλα ήταν ένας νέος τύπος πλοίου, που είχε μεγαλύτερη χωρητικότητα και ταχύτητα και ήταν περισσότερο ασφαλές. Σε αντίθεση με ό,τι συνέβαινε στο παρελθόν, με την караβέλα οι ναυτικοί μπορούσαν να απομακρύνονται από τις ακτές και να πλέουν στην ανοικτή θάλασσα και στους ωκεανούς. Γενικά, η ναυπήγηση της караβέλας συνέβαλε στην ανάπτυξη της ναυσιπλοΐας. *(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 123 του σχολικού βιβλίου)*

ΘΕΜΑ 2

2.α Πώς και πότε υποτάχθηκε το Βουλγαρικό κράτος του Σαμουήλ στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία;

(μονάδες 13)

Το 976, ο νέος ηγεμόνας των Βουλγάρων Σαμουήλ έγινε ο αρχιτέκτονας ενός νέου βουλγαρικού κράτους με κέντρο τη βορειοδυτική Μακεδονία (Πρέσπα-Αχρίδα). Ο Σαμουήλ, στη συνέχεια, επέκτεινε τις βουλγαρικές κτήσεις μέχρι το Δούναβη και την κεντρική Ελλάδα.

Η προέλαση του Σαμουήλ ανησύχησε το Βυζάντιο. Αρχικά ο αυτοκράτορας Βασίλειος Β', καθώς αντιμετώπιζε εσωτερικά προβλήματα, περιορίστηκε σε διπλωματικά μέτρα. Αργότερα όμως, οι Βυζαντινοί ανέπτυξαν έντονη στρατιωτική δράση κατά των Βουλγάρων και η πρώτη τους επιτυχία σημειώθηκε στην περιοχή του Σπερχειού από τον στρατηγό Νικηφόρο Ουρανό (997). Δεκαεννιά χρόνια αργότερα, το 1014, στη μάχη του Κλειδιού, κοντά στο Στρυμόνα, η νίκη των Βυζαντινών υπήρξε καθοριστική για την τύχη του βουλγαρικού κράτους: η Βουλγαρία, το 1018, υποτάσσεται και προσαρτάται στο Βυζάντιο, που με τη σειρά του εφαρμόζει πολιτική εντατικού εξελληνισμού της Παλαιοβουλγαρικής Εκκλησίας. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 45 του σχολικού βιβλίου)*

2.β Να εξηγήσετε ποια στάση τήρησαν τα ευρωπαϊκά κράτη έναντι των επαναστατημένων αποίκων της Αμερικής και για ποιους λόγους.

(μονάδες 12)

Αν και στην αρχή ο πόλεμος της Ανεξαρτησίας ήταν μια μεγάλη δοκιμασία για τον ανοργάνωτο στρατό των αποίκων, κατά τη διάρκειά του οι Αμερικανοί επαναστάτες

ενισχύθηκαν από Γάλλους και άλλους Ευρωπαίους εθελοντές και κατόρθωσαν βαθμιαία να αποκτήσουν στρατιωτική υπεροχή χάρη στις ικανότητες του αρχιστράτηγου Γεωργίου Ουάσιγκτον αλλά και στην ευνοϊκή στάση πολλών ευρωπαϊκών δυνάμεων.

Η Γαλλία συμμάχησε με τους Αμερικανούς (1778) και κήρυξε τον πόλεμο εναντίον της Αγγλίας, επιθυμώντας να περιορίσει τη βρετανική αποικιακή αυτοκρατορία. Το παράδειγμα της Γαλλίας ακολούθησαν για τους ίδιους λόγους η Ισπανία και η Ολλανδία, ενώ η Ρωσία, η Δανία και η Σουηδία αντιστάθηκαν στην απόφαση της Αγγλίας να διενεργεί νηοψία σε πλοία ουδετέρων χωρών για την ανεύρεση εχθρικού φορτίου.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 173 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική